

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Merceurea si Sambat'a.

Pretiuulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie sên linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu

„Observatoriulu“ in Sibiiu.

Nr. 15.

— Sibiiu, Mercuri 18/2 Martiu. —

1881.

Sibiiu, 1 Martiu st. n. S'a decisu cá conferenti'a generale a delegatiloru de alegatori se se convóce pe dio'a de 12 Maiu st. n. a. c. si numai in casu de a se inchide diet'a mai curendu, atunci acestu terminu se fia scurtatu; intr'aceea fiacare comitetu se convóce cluburile, se'si aléga câte doi delegati la conferenti'a ce se va tinea in Sibiiu, se se mai consulte inca odata — a cincea óra in 12 ani — alegatorii intre sine asupra tînotei lor pe viitoriu, pentru-cá delegatii lor se scia cum au se votedie in conferentia. Intr'aceea datori'a pressei periodice politice este, cá se deschida colónele sale la publicatiuni de opiniuni manifestate sau in cluburi, sau si de càtra persóne singuratece, pentru-cá ideile se se lamuréscu si publiculu se póta judeca cu spiritulu calmu, in deplina cunoscintia de cauza. Spre acestu scopu noi din partea nóstra punemu acestu diariu pàna la conferentia, in servitiulu ambeloru partide, in alu celoru ce tînu la resistenti'a passiva si in alu celoru carii ceru, cá alegatorii de nationalitate romana se mérga la urna si se aléga ori-unde voru fi in stare, deputati de caracteru si de calificatiuni asia, cum le convine lor. Numai asia credemu noi cá se voru limpedi parerile si daca voiti, convictiunile ómeniloru, daca li se va da ocasiune de ale cumpani si examina din tóte partile si laturile asia, precum a facutu si comitetulu centrale compusu din siepte barbatí in tóte consultatiunile sale, incependu dela 1/13 Februariu 1880 sau tocma din Novembre 1879 fara patima, fara ura. Noi avemu numai patru diarie politice de dincóce munti; ar fi prin urmare o simptoma de egoismu a lipsi pe ómeni de oca-siune de a'si descoperi opiniunile lor opuse, numai din interesu de partida, din cauza cá redactiunea respectiva ar fi de alta opiniune.

Noi incepemu acilea cu artiele cari ne venira in acésta materia mai curendu; suntemu inse gat'a de a continua in sînsulu declaratiunei ce facemu la loculu acesta.

Redactiunea „Observatoriulu“.

Motivele passivitatiei ce au observatu romanii ardeleni dela 1867 incóce, si inca totu mai au de a observa la alegerile dietali, — facia de parlamentulu Ungariei.

1. Uniunea sau contopirea Transilvaniei in Ungari'a, de si cu ignorarea romaniloru cari inca o constituiescu, si inca in majoritate, Domnitoriulu o a confirmatu si sanctionatu la 1867 8 Juniu, sub expresa conditiune: cá parlamentulu Ungariei se satisfaca postulatelor natural, drepte si eterne ale natiunei romane. Acea conditiune presupune bun'a intentiune a Domnitoriului facia de romani, intentiunea conservarei nationalitatiei sale romane, si a drepturiloru ei, prea bine sciindu: cá imperiulu seu poliglotu prin conservarea nationalitatiloru se intaresce, éra prin fusionea lor se debilita.

Acum daca romanii voru intra in parlamentulu Ungariei prin deputatii lor, sau alaturati la vercare partida, seu de sine, inpedeca pre Domnitoriulu in bunele sale intentiuni si roborarea imperiului seu, pentrucá partid'a gubernamentale actuale nici-odata nu ya recunósce si accepta alta nationalitate, afara de cea magiara; totu asia, si daca se voru alatura la opositiune, si daca voru remanea de sinesi, singuri, totu nu voru potea esopera nimica, ba de se voru alatura la partid'a opositiunale, atunci intruninduse acésta cu gubernamentalii, ce fórte lesne se póte intempla, pentruca diferu intre sine numai in midilóce, éra nu si in scopu, voru stigmatiza ambele pre romani éra de rebeli si 'i voru tractá ca pe atari.

2. In conditiunea, sub carea, de si desconsideranduse romanii, s'a executatu uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, prin urmare s'a pusu in prospectu contopirea natiunei romane in cea magiara, s'a reservatu totusi natiunei romane dreptulu la

autonomi'a patriei sale, sau celu puçinu la nationalitatea sa. Acum daca romanii voru decreta intrarea in parlamentulu Ungariei, adeca activitatea electorale, sub ori-ce forma, ei voru fi considerati de tóta lumea cá unii, carii liberi si conscii au abdisu la autonomi'a tieriei lor, si la esistenti'a loru nationale. Apoi atunci schimbanduse inpregiurarile actuali politice, usioru se póte intempla, cá in lume nimicu mai statornicu cá schimbarea, cine se le dea romaniloru ardeleni, aceea ce ei de buna voia au datu dela sine? Nici Dumnedieu.

3. Conditieunea inpacarei nationalitatiloru nemagiare pre bas'a principiiloru eterne: libertate, egalitate si fratieta, pusa de càtra Domnitoriulu, a acceptatu-o si parlamentulu Ungariei, obliganduse pre sine a o implini. Acum intrebu: fratiloru romani si Domniloru! satisfacut-a parlamentulu Ungariei obligamentulu seu acestuia, implinit-a pretensiunile drepte ale romaniloru ardeleni? Sunt convinsu, cá chiaru si activistii romani voru responde negativu, pentru-cá dupa pronuntiat'a idea de statu magiaru, altcum nici nu se póte. Intre acestea inpregiurari apoi daca romanii totusi voru decide activitate electorale, acea decisiune a lor nu va insemna nici mai multu nici mai puçinu alta, decâtu ori ei renuntia la tóte pretensiunile lor, care sunt arteriele de viétia ale nationalitatiei lor; atunci alergandu ei la monarchu pentru ajutoriu, acesta li se va denegá, precum voru si merita cá nesce fiintie nu numai nemature, ci chiaru miserabile, cari necum in sine sau in domnitoriulu seu pamentescu, ci chiaru nici in Dumnedieu nu au nici una incredere, si nici una sperare.

4. Nu numai Domnitoriulu nostru, ci chiaru Europ'a civilisata, representata prin concertulu diplomatiei sale, si-a luat de problema: satisfacerea drepturiloru a tuturor nationalitatiloru. Acum daca romanii ardeleni amagiti si astadata de speranti'a pusa in promissiunile ómeniloru astuti (vicleni) voru decide activitate electorale si apoi voru fi de siguru pacaliti, in dar aru mai concurge la opiniunea publica a Europei, cá si de aici voru fi respinsi.

5. Natiunea romana din Transilvani'a la 1848 a juratu Domnitoriulu seu credintia pentru sine si tóte generatiunile sale venitóre, si ca amiciloru lui va fi amica, inamiciloru inamica, care juramentu a fostu primitu de càtra Domnitoriulu cu bucuria manifestata prin salve de tunuri. — Acum daca natiunea romana va parasi pasivitatea de pàna acum si va otari activitatea electorale, intemplantuse, ce nu este imposibile, cá Ungari'a se o rupa cu pactulu dualisticu, atunci natiunea romana va deveni perjura facia de Domnitoriulu seu si cá atare pedepsita dupa meritu, cu aservirea la alta natiune, póte cá tocma la cea magiara.

6. Romanii ardeleni in 1848 au juratu in faci'a ceriului, a pamentului, a lunei si a creatoriului acestora lui D-dieu: pentru sine, si tota posteritatea lor: cumcá uniunea tieriei lor cu Ungari'a nici-odata nu o voru recunosce nici o voru acceptá, pàna candu natiunea lor nu va fi recunoscuta si acceptata prin celelalte natiuni conlocitoare, de natiune politica, cu drepturi cá si celelalte natiuni. Acum daca romanii voru decreta activitate electorale, recunoscu si accepta in fapta uniunea, prin urmare se facu perjuri faci'a de D-dieu, care nu 'i va lasa neresbunati cu atàta mai vertosu, cá ei si-au frantu juramentulu pusu pentru conservarea unei natiuni, care si ea face parte din marea mostenire alui D-dieu pre pamentu.

7. In inpregiurarile actuali, cari inca sunt mai restrinse de càtu in Martiu 1869 candu s'a decisu aprópe in unanimitate adoptarea politice de resistentia passiva; deci daca acuma, dupa 12 ani, romanii se voru decide pentru activitate electorale, atunci isi dau ei siesi unu documentu atàtu de eclatante despre miseri'a si miserabilitatea fisica si spirituale, carei asemenea in tóta istori'a lunei nu vei afla.

Decretandu romanii activitate electorale, se recunoscu ei insii pre sine, cá au fostu causatorii resbelului civile din 1848/9 si ai tuturor funestelor lui urmari, una crima acésta, carea atàtu dupa legile naturali càtu si positive se espia si rescumpera cu mórte, sau in casulu de favoru, cu servitute perpetua.)*

9. Daca in inpregiurarile presente romanii ardeleni voru decreta activitate parlamentare, ei voru causa natiunei lor acea nefericire: càtu nici se va contopi in alta, cu carea de inpreuna se guste dulcea viatia constitutiunale, cá-ci atare contopire nu o admite natur'a, nici se va póte desvolta pre sine cá natiune romana, cá nu lasa ide'a de statu magiaru, pentru care a sa nefericire natiunea romana in tóta posteritatea se va inplora neincetatu blastemulu ceriului asupra causatoriloru ei.

10. Prudenti'a si circumspectiunea vietiei ni dictédia: cá cu lucrarile nóstre, scopulu lor nici unadata cu voi'a nóstra se nu ilu periclitamu. — Scopulu tînotei actuali a romaniloru ardeleni facia de parlamentulu Ungariei este salvarea nationalitatiei sale. Prin intrarea in activitate electorale inse acestu scopu se pierde pentru totudeauna, fara ceva sperare de bene; din contra prin resistentia passiva, de si scopulu nu s'ar ajunge, elu inse nu vine periclitatu.

Aceste motive, in resumatu sunt: cá pre domnitoriulu se nu ilu inpedecamu in realisarea bunelor sale intentiuni facia de tóte nationalitatile imperiului seu; cá se nu fimu considerati cá noi renuntiamu in fapta, de buna voia si in deplina consciintia de sine, la autonomi'a patriei si nationalitatiei nóstre romane, — daca vreti se nu taieti arteriele de viatia ale nationalitatiei nóstre; — daca vreti in tempu supremu spriginulu domnitoriului si alu Europei; — daca vreti a incongiura crim'a si pedeps'a perjuriului facia de domnitoriulu nostru, pamentescu si cerescu; — daca vreti a nu ni dá insine, celu mai eclatantu testimoniu de miseria materiale, fisica si morale, — a nu fi fostu causatorii resbelului civile din 1848/9 si alu tuturor urmariloru lui funeste — a nu inpedeca natiunea in desvoltarea sa cá atare, — si a nu periclita salutea si viitoriulu ei, — nu decideti inca intrarea natiunei romane in parlamentulu Ungariei, nici alaturea cu celi dela putere, nici cu opositiunea, nici singuri, nici cu deputati passivisti (cari alesi se nu mérga la dieta), pàna ce acelu parlamentu nu va inarticula natiunea romana asia, precum acésta a inarticulatu pre cea magiara in parlamentulu Transilvaniei din 1863, ci remaneti inca in passivitate electorale, adeca abstinencia totale, singuru dela alegerile dietali, precum acésta s'a decretatu prin votulu universale alu natiunei dela prim'a executare a uniunei, respective a dualismului, nu inse si pre celealalte terenuri ale vietiei publice si private.

Nu ve faceti domniloru si fratiloru, ilusiuni, cá veti potea scóte ceva dreptu nationalu romanescu cu putere morale in parlamentulu Ungariei, nu; pentrucá ni s'a spusu francu: cá asia ceva nu ni se dà; apoi daca nu ni place, se mergemu unde vremu. — Nici cá parlamentulu Ungariei este

*) Cu permissiunea D-Vóstra domnule protopopu, dara o vendetta selbatica precum ar fi acésta, s'a potutu numai inainte cu sute si mii de ani, candu popórale nu sciau se fia solidarie. Au cercatu austriacii numai cu asia numit'a Verwirkungstheorie, cá se o aplice la constitutiunea tieriei, sub cuventu cá ungurii au fostu invinsi cu sabi'a si au capitulatu auf Gnade und Ungnade la Világos; dara opiniunea publica europena a respunsu austriaciloru: Luati sam'a prea bine, ce faceti si cum aplicati teoriile vóstre, care au doue taisie. Cá mène potu se ve bata altii pe voi si atunci se ve dica totu asia: v'ati perdutu drepturile la patri'a vóstra, de aci incolo vomu dispune noi de ea si de voi. Sabi'a provóca sabia. Mai in scurtu: de candu lumea sierbitutea de ori-ce natura presupune vrasmasia, si selavulu care dice cá iubescu pe tiranulu seu, mînte in capulu seu. Red.

atât de ignorante, în cât se nu scia si se nu cunósca postulatele nóstre; a crede asia ceva este o pacalire mai amara cá a corbului din fabula, cu casiful în gura prin vulpe, este o credulitate puerile, nedemna de natiunea romana acum matora. Se presupunemu inse aceea ce nu stă, că guvernulu si parlamentulu nu ar cunósce postulatele natiunei romanesci; dara apoi nu'lu costa nimicu a suferi pe romani cá se se adune din nou, prin delegatii lor, spre a'si formula tóte postulatele lor si a le inainta la locurile competente. În ceealalta parte a monarhiei s'a permis a se aduna tocma si omenii din clasa tieranilor (poporatiunea rurale) si a'si manifesta pretensiunile lor, precum s'a vedutu, cu rezultat bunu destulu.

Se nu ne amagésca dela resistanti'a passiva în alegerile dietali obiectiunea ori si acui: cá passivitatea de si s'a otaritu, ea totusi nu s'a observatu cu acuratetia la alegeri, ba inca unii romani au ocupatu si ocupa, au amblatu si ambla cu capulu ruptu dupa posturi publice. E dreptu cá passivitatea nu s'a observatu precum pretinde gravitatea causei, inse ea nu s'a neobservatu, pentru că a fostu rea si necorespondietóre scopului, ci pentru că ea a fostu si este numai obligamentu morale, buna ora, cá celu de a ne face membri asociatiunei romane transilvane, de a raspunde tacs'a regulatu; éra unu obligamentu de passivitate nu se póte executa cá o comanda militare, si nici nu s'a executatu nici una-data, la nici una natiune. Exemplu mai recentu avemu pre Unguri, cari sub absolutismulu nemtiescu otarindu passivitate au amblatu si ocupatu si ei sute de posturi publice, la 1863, cáti va au intratu în dieta, au votatu cum le-au convenitu, cu romanii sau în contra lor, si totusi nu se póte nega, cá au fostu passivisti. — Bine, fórté bine ar fi, daca tóta suflarea romana din Ardealu ar observa inca passivitate parlamentare, si totu romanulu în conscientia este detoriu atât elu a o observa cât si a starui între marginile legii, se se observe de toti connationalii sei, inse totusi daca ea nu s'a observatu si nu se va observa cu acuratetia deplina, si până la unulu, pentru-că e obligamentu numai morale — neobservarea unora nu va strica causei nationali asia, cum va strica participarea activa la alegerile dietali.

Nici se ne instrainedie de către resistanti'a passiva considerarea acesteia de trandavia prin unii reutatosi, sau servili, sau prea materialisti, sau tocma nepricepetori de lucru, — pentru că natiunea, candu a decretatu resistantia passiva, a decretatu numai abstinentia dela alegerile dietali, nici-decum si nici-odata trandavia sau abstinentia generala. Natiunea nu a condamnatu, ci tocma a inpusu si in pune filor sei activitatea cea mai energioasa si intensiva în tóte alte ramuri ale vietii publice, sociali si private, scientifice, artistice, economice, industriali, comerciali etc. numai deputati la diet'a Ungariei inca se nu aléga, sau celu puțin se nu otarasca a se alege, până ce mai antai se va satisface de către acea dieta dreptelor postulate ale natiunei; éra daca acestora se va satisface, atunci nici-una natiune din Ungari'a nu va fi mai activa pentru parlamentulu ei, cá cea romana.

Turd'a, 17 Februaru 1881.

Jacobu Lugosianu,
v.-protopopu gr.-cath.

Revista politica.

În Orientu. Diplomati'a intrunita nici în aceste doué septemani din urma nu a fostu în stare a inainta nici cu unu pasiu scopulu seu de împaciure; ci tocma din contra, dupa scirile din urma, turcii întru atât sunt iritati contra grecilor, în cât se ocupa cu planulu, cá în casu de a sparge resboiulu, se scóta din Constantinopole pe toti locuitorii greci în numeru preste 50 de mii si din provincii preste 200 de mii, sub cuventu, cá ei în acelu casu ar fi fórté periculosi pentru turci. Asia dara tóte notele identice neidentice, simultane si nesimultane nu folosescu nimicu.

Din Franci'a avemu scire totu relativa la Orientu, cá guvernulu si legislativ'a sunt decise a observa în viitorulu conflictu turco-grecescu neutralitate atât de stricta, în cât s'a opritu inca si vendierea acelor pusi, de care armat'a francesa nu mai are nici-o trebuintia.

Turd'a, 24 Februaru 1881.

Onorate d-le Redactoru!

Scii d-t'a, cá ultimelor conferintie romanesci electorali li se facea inputarea, cá nu sunt expres-

siunea natiunei, si cá decisiunile pentru abtinere dela alegeri — luate în acelea conferintie nu sunt alta decât expresiunea de neindestulare a unor agitatori.*) Fórté salutaria a fostu deci ide'a, cá diferitele cercuri de alegere se se consultedie mai întâi între sine, se se chiarifice ideile, cá apoi la tînend'a adunare generala, ablegatii tramisi din diferite parti ale Ardealului, — ducendu cu sine informatiunile de acasa, — se póta decide: intrarea romanilor în diet'a tiei unguresci, — séu remanerea acasa.

Noi din comitatulu Turdei amu fostu póte cei de antai, cari amu infintiatu clubulu, — si'ti aduci aminte, cá la scirea despre infintiarea cluburilor în deosebite cercuri, cum incepura indata din tóte partile a strigá: az oláhok áktivisták, cá toti romanii micu si mare s'au saturatu de renitentia, si astépta numai se li se faca puntea, cá se póta trece pe ea din Ardealu în tiér'a unguresca. Acesta éra lucrú ispravitu, numai cu una erau inca nesiguri: nu sciau pe lângă care partida se voru alipi. Tupilase-voru óre subsuór'a sdobitoriuului de nationalitati Tisza, cá se nu'i mai póta ajunge cu taisiulu toporului ungurescu? recomandase-voru atentiunei binevoitóre a grafului Senyei? séu voru face aliantia cu nemernicii kossuthiani, spre a resturná totu ce le stă în cale.

N'au trebuit decât se tînemu vreo siedintia si indata a fostu gat'a verdictulu: Valachii din comitatulu Turdei alegu, presiedintele clubului alegatoriu — a legdühösöbb passivista de până acuma — e fermecatu de frumseti'a ochilor lor. — Minciunile acestea multe, scormonite si faurite dupa poft'a diarielor respective unguresci, ce le publica despre tînut'a politica a clubului electoralu de aici, m'au silitu se'ti scriu, cá se nu fia dusu în ratacire publiculu d-tale cetitoriu.

Clubulu nostru s'a formatu inca pe la finea lui Novembre a. tr. Amu tînutu mai multe siedintie până acuma, în cari s'au desbatutu si adunatu informatiunile necesare pentru alegeri. — Pe 17 l. c. a fostu conchiamata inse o adunare generala din totu cerculu. Acésta siedintia a fostu fórté bine cercetata. La 40 inteligenti, cáti va alegatori tiereni din locu au luat parte. — Erau mai multi advocati, 5 protopopi, o multime de preoti, unu medicu, pretoru si altii adunati în cas'a presied. clubului Dr. Ratiu. — Cá se nu fia nici semnu de óre-care ingerintia, comitetulu clubului n'a venit cu nici-o propunere, ci s'a lasatu cu totulu libera curgerea desbaterilor.

Mai toti vorbitorii au fostu pentru strict'a passivitate cu refrenulu: Stámu totu pe acea basa de dreptu, cá si la adunarea dela Miercurea; ba anii din urma ne-au aratatu mai invederatu, cá ar fi unu sacrilegiu în contra interesselor unui poporu preste unu milionu, cá se mergemu se ne aducemu legile din unu parlamentu afara de tiér'a nóstra si inimicu alu interesselor nóstre. Dreptate nu capetamu, dupa mila nu cersimu.

Abia doi vorbitori au militatu pentru activitate; dar bine se me întielegi d-le redactoru, numai pentru activitate la alegeri; dar apoi în nici-unu casu si sub nici-o conditiune mergere în parlamentulu din Pest'a.

Argumentele le erau cam urmatóriele: Politic'a interna a monarhiei nu póte fi alt'a, decât politica de nationalitati. Odata nemtii, apoi nemtii si ungurii, acum vedemu nemti, unguri si slavi, dupa cáta puterea de viétia arata unulu séu altu poporu. — De óre-ce inse noi prin passivitatea absoluta de până acum amu perdutu multi dintre combatanti, fiindu condusi si sedusi sub stindardu strainu, ba nici nu scimu preste ce armata (intielegu pe alegatori) potemu dispune, dar mai cu séma fiindu-cá prin lupte se întarescu ánimile; — se ne organisamu, se mergemu la alegeri, se ne incoradamu si numeramu poterile, cá apoi suflandu unu ventu, noue mai caldu, se potemu dice: Aici suntemu, atáti'a suntemu, unulu cá unulu.

Altu cuventu în altu sensu n'amú auditu a se vorbi, ba mai cá nici n'ai fi cutediatu a pomeni de participare la diet'a din Pest'a, te-ai fi espusu unui hohotu generalu. — Astfelu éra spiritulu adunarei.

Decisiune nu s'a luat alt'a, decât obligamentulu de solidaritate perfecta cu decisiunea adunarei generali. — S'au alesu adv. Dr. Ratiu, protopopi Colceriu si Vlassa, cá delegatii clubului la adunarea generala. — De altmentrea clubulu cu ast'a nu si-a finitu agende, ci din contra se voru formá inca subcomitete în cercurile de alegere,

*) Pe unguresce Bujtogato, din care romanii au formatu în batjocura barbarismulu „Bujtăgătau.“

Red.

obligandu-se cu totii a lucrá într'acolo, cá se se duca în deplinire hotarirea nationala.

Majoritatea preponderanta la acésta siedintia au fostu preotii în frunte cu protopopii lor, si ne-am potutu convinge, cá fiindu chiamati la actiune nationala, nu va avé asupra lor influentia nici o presiune dela locuri mai inalte.

... iu

Romania.

— Decretulu domnescu relativu la infintiarea de alte treidiece regimente de reserva, este semnalatu în diariile cele mai de frunte europene cá unu evinimentu din cele inportante. Se observá adeca si cu acésta ocaziune de către straini, cá guvernulu Romaniei trebuie se fia celu mai bine informatu despre situatiunea actuala din Orientu si cá aceea nu'i insuffa nici cea mai mica incredere. Numai asia se póte esplicá armarea natiunei întregi si tóte aprovisionarile bellice, cáte facu în Romani'a dela inchiaierea pazei încóce, cá si cum s'ar aflá érași în predio'a unui altu resboiu din cele mai crunte.

„Intocmirea de regimente de reserva.

Raportulu d-lui ministru de resbelu către M. S. R. Domnulu.

Prea Inaltiate Dómné,

Prin nou'a organizare a corpului de dorobanti, statornicindu-se efectivele lor în timpi de pace, la aceeași cifra cá si pe picioru de resbelu, reservele acestor trupe, cari presinta unu efectiv fórté numeros si trecutu prin regimentele active, nu mai au cuventulu a fi destinate pentru a completá efectivele de resbelu ale regimentelor din cari facu parte, si pentru-cá acestu elementu se devina o fortia reala, trebuie organizatu în noue regimente, corespundietóre regimentelor de dorobanti, spre a constitui a dou'a linia a dorobantilor, care se fia pregatita pentru a luá locul liniei I, indata ce acésta va fi pusa în miscare.

În acestu scopu, supunu respectuosu Mariei Vóstre Regale organizarea rezervelor armatei teritoriale în 30 regimente de reserva, corespundietóre celor 30 regimente active, avendu aceleasi circumscriptiuni de regimente, batalióre si companii, si portandu numerulu regimentulu de dorobanti si alu judetiului respectiv, urmate de denumirea „de reserva.“

Reservistii calarasilor nepotendu fi niciodata destinati a constitui o cavaleria de reserva, din caus'a imposibilitatei în care se gasesce ori-ce armata de-a gasi cai dresati pentru cavalerie, în scurtulu timpu ce acórdá mobilisarile, voru fi inscrisi în regimentele de reserva, în companiile în a căroru circumscriptie se gasescu domiciliati, notandu-se provinci'a lor, pentru casulu candu trebuint'a partiala ar reclamá parte din tressii pentru servitiulu cavaleriei, trenulu si colónele de munitiune.

Aceste 30 regimente de reserva, astfelu constituite, voru fi puse, în timpu de pace, sub autoritatea comandantulu regimentulu de dorobanti respectiv, în a cărui primire se va dá echipamentulu si armatur'a trebuintioasa acestor corpuri.

În ceea ce privesce cadrele de suboficieri si caporali, densele se gasescu în reserva, în aceeași proportie cu trup'a, cá si la regimentele active.

Cadrele de oficeri se voru constitui cu oficerii de reserva din provenintiele determinate prin legea oficerilor de reserva, care, dupa o aplicare numai de câteva luni, mi-a datu o deplina incredere, cá personalulu de oficeri, trebuintiosu acestor corpuri, se va complectá cu o înlesnire neasteptata.

Basatu pe aceste considerante si avendu în vedere cá astadi, în tóte armatele, elementele neactive sunt organizate în timpu de pace astfelu, în cât trecerea lor pe pitioru de resbelu se se faca fara sguduire, fara confusie si cu cea mai mare repediciune, pentru a raspunde cerintelor resbelulu modernu, viu a supune înaltei aprobari a Mariei Vóstre Regale alaturatulu proiectu de decretu, pentru organizarea a 30 regimente de reserva pentru-cá, până la 1 Aprilie 1881, aceste corpuri, pe deplin constituite, se'si ia rendu în organizati'a fortierelor nóstre militare.“

Éca si decretulu pentru aceste regimente:

Art. 1. Se creadia 30 regimente de reserva, cáte unulu de fia-care circumscriptiune de regimentu de dorobanti.

Art. 2. Personalulu acestor regimente se compune din dorobantii si calarasii rezervisti, domiciliati în circumscriptiunea fia-carui regimentu de dorobanti.

Art. 3. Fia-care regimentu de reserva va

portă numărul regim. de dorobanti, căruia conrespunde, si numele județului urmatu de denumirea de reserva.

Art. 4. Fia-care regimentu de reserva este subinpartitu in acelasi numeru de unitati tactice de tota trept'a, că si regimentulu de dorobanti respectiv, si acestea unitati voru corespunde acelorasi circumscripțiuni teritoriale.

Art. 5. Regimentele de reserva sunt puse in timpu de pace, sub autoritatea siefilor regimentelor de dorobanti respective, cari sunt insarcinati cu administratiunea si conservarea materialului de toate categoriile, armatur'a si echipamentulu acestor corpuri.

Art. 6. Oficierii de reserva, medicii si asimilatii, admisi conformu legii din 1 Aprilie 1880, voru fi inscrisi in regimentele de reserva si totuodata numiti in diferitele functiuni de comandamentu, conformu ierarchiei militare.

Art. 7. Organizarea acestor corpuri va fi definitiv stabilita in toate divisiile până la 1 Apr. 1881, astfelu că pe acesta di, fia-care regimentu se aiba intocmite toate controlere pe companii si pe clase, si se inaintede ministrului nostru de resbelu situati'a efectivelor pe grade si categorii.

Art. 8. Unu regulamentu alu ministeriului nostru de resbelu va determină toate detaliurile privitorie la administrati'a si instructi'a regimentelor de reserva.

Art. 9. Toate dispozițiile contrarie ordonantiei de față sunt si remanu desfiintate. „Rom.”

— De candu s'a recunoscutu independentia si suveranitatea Romaniei de către puterile mari, care au subscrisu tractatul dela Berlinu, guvernulu Romaniei a notificatu acestu evenimentu la toate celelalte puteri, nu numai europene, ci si asiatice si americane, până in cele mai departate regiuni ale pamentului. Monitoriulu oficial si dupa elu celelalte diarie publica mereu ceremonialulu, cu care sunt primiti delegatii Romaniei la asemenea ocațiuni, in totu loculu, conformu datinelor țierei. Dela unu timpu încôce vinu respunsuri de felicitari dela republicele americane; era mai de curendu se publica solemnitatea cu care delegatul Domnului Romaniei a fostu primitu de către marele Siachu alu Persiei, „fiulu sôrelui,” Nasar-Eddine, sau contras cu facu orientalii, Nasredin, a cărui resiedintia este Teheran seu pe numele seu celu sacru Dar-el-Khelafeh, cu vreo 120 mii locuitori, cetate misterioasă, martora a multor mii de vietii cadiute victima celei mai crunte tiranii; de altumentrea si fabulele din 1001 de nopti isi au lăganulu lor totu in Persia. „Press'a” din Bucuresti publica o corespondentia despre susu atins'a primire diplomatica, si noi credemu se facemu si lectorilor nostri o placere, daca o vomu reproduce aici că o scurta adrumbrire a vietiei orientale din Persia.

Teheran, 12 Ianuaru 1881.

De si atât de departe de Romania, ve scriu aceste renduri pentru a ve inpartasi o scire importanta pentru d-vôstra.

Dilele trecute ulitiele Teheranului erau indesate de multimea, care admiră parad'a facuta tramisului principelui Carolu către Siahulu Persiei Nasar-Eddine.

D. cavaleru Richard Keun, consulu generalu alu Holandei, primindu titulu si functiunile de consulu generalu onorariu alu Romaniei, fusese insarcinatu că se salute de Siahulu Persiei in numele Suveranului Romaniei.

Dupace se terminase lun'a Moharemului, lun'a cea sfânta, pe care persiani o consacra serbatorilor religioși pe cari le observa cu multa rigore, M. Sa Nasar-Eddine petrecea timpulu seu venându in vaile Ispahanului, renumite pentru abundanti'a venatului. M. S. se întorse inadinsu la Teheranu pentru a primi pe tramisulu romanu.

La 11 Ianuaru o trasura a curției, la care erau inhamati patru cai albi, cari, dupa expresiunea persana „din nari varsă focu si din copite aruncă flacari,” veni se ia pe cavaleru Keun si pe secretariulu seu.

La port'a curtiului imperialu, numitu Ark, care constituie că unu felu de cetatiu ce domina orasiulu, o garda de onore compusa din ferasi, cavaleri'a gardei imperiale, intimpina si insogă până la Palatu pe consulu generalu romanu. — La Palatu d-sa fu primitu mai întâiu pe Mirza-Said-Khan, ministrulu de afaceri straine. Dupace se distribuira dulcetieri si siorbeturi, tramisulu romanu, ministrulu afacerilor straine si suit'a lor din care faceamu parte, ne indreptaramu către palatele interioare, strabatendu admirabilele gradini interioare, cari datădea de secolu si cari au vedutu si splendide serbatori si au fostu martore adese-ori la misterie de statu, la executiuni sumare, pe cari imaginatiunea noastră de europeni, de oameni liberi, abia le intreve. — Până mai in anii trecuti, unulu din principalele apartamente, care dá in aceste gradini, eră ocupatu de siefulu gâdilor, inaltu personagiu in statu, căci tine puterniculu si ascutitulu iataganu, care face se se respecte vointia autocrata a Siahului; gâdele eră la indeman'a monarhului.

Nasar-Eddine inse, principe blandu si doritoru de civilisatiune, a scosu pe gâde din palatu, multiamindu-se

ălu lasă se remana unulu din marii functionari ai statului.

Dupace strabaturamu aceste gradini, cavalerulu Keun fu intempnatu de generalulu de I-a classa Mirza-Taghi-Khan, introducatoriulu ambasadorilor, si de câțiva oficieri. La usi'a gradinei private, unu maestru de ceremonii ne esî inainte si ne conduse către faimosulu palatu alu lui Chem si Armach.

Secretariulu primu o tava de auru, pentru a pune pe dens'a si a duce scrisorea Altetiei Sale Regale si insemnele marelui cordonu alu stelei Romaniei, Apoi ne urcaramu câteva trepte si intraramu într'o sala, in care veduramu pe Majestatea Sa imperiala Siahulu, siedindu pe tronulu seu, bogatu investmentatu, într'unu costumu acoperitu de petri nestimate, in mijloculu numerosilor sei oficier.

D. Keun inaintă către Majestatea Sa si i vorbi, dupa câte imi aducu aminte, in acesti termini:

Sire,

„Avenu onorea de a fi admisu in presentia Majestatiei Vostre imperiale, me simtiu fericitu, că Alteti'a Sa Regala, Suveranulu Romaniei, a binevoitu se me alăga pentru a i oferi o marturie de Inalt'a stima, de viua simpatie, pe care Alteti'a Sa Regala o are pentru august'a persoana a Majestatiei Vostre si pentru a i exprima dorinti'a sincera, pe care Alteti'a Sa Regala o are, de a vedé stabilindu-se relatii amicale între cele doue țieri, cari alta-data intretineau raporturi de buna amicitia. Aceste raporturi Alteti'a Sa Regala doresce se le vedă restabilindu-se sub gloriós'a domnie a Majestatiei Vostre imperiale.”

Dupace pronuntă aceste cuvinte, remise M. Sa Siahului scrisorea si insemnele.

Nasar-Eddine response:

„Suntemu fericiti de a primi acestu semnu de amicitia din partea unui principe, care se bucura de stim'a si de simpatia lunei întregi. Dorimu că relatii continue si amicale se se stabileasca între statele noastre, si ordonamu că se se faca in acestu scopu toate inlesnirile. Vedemu cu placere, că Suveranulu Romaniei a alesu pentru acesta missiune pe o persoana, ale cărei sentimente de devotamentu pentru Persia sunt cunoscute.”

Dupa acesta adressandu-se d-lui Keun in limb'a persiana, ilu întrebă despre sanatatea Altetiei Sale Regale, despre orasiulu Bucuresti, pe care d. Keun ilu veduse asta-văra, si diferite alte amenunte.

M. S. se întretinu apoi multu timpu de diferite afaceri cu d. consulu generalu D. Keun carele are in adeveru in Persia o positiune esceptionala. D-sa aparține unei familii binecunoscute si stimata in totu orientulu, care de timpuri indelungate dă functionari consulari Olandei. — Resiedinti'a sa este la Busir, pe marginea Golfului persicu. Ea este unu adevratu castelu, a cărui albăta schintăieșă de departe pentru a promite caletoriulu unu adapostu siguru si o larga ospitalitate. Siefi de triburi cunoscute bine drumulu castelului. Ei adesea au gasitu in cavalerulu Rich. Keun unu arbitru inpartial si adeseori ilu iau de judecatoriu alu certelor ce'i desbina.

Alegerea sa că consulu alu Romaniei a fostu foarte nimerita.

In timpii vechi auditamu că Moldov'a a avutu relatii cu Persia. In Persia adi câte unu caletoriu ratacit isi aduce aminte de frumós'a țiera romana si ve tramite din departare salutarile sale, fericitu că a vedutu inaugurandu-se relatii noi.

Sciri diverse.

— In. Sa archiducele Rudolfu principele de corónă, care a purcesu inainte de trei septemani pe la Triestu spre a vedé Egiptulu, dupace ajunse acolo sanetosu, indata la Alexandria fu intempnatu de către demnitari de ai viceregelui cu mari ceremonii, la care participă si coloni'a de suditi austro-unguresci. De acolo In. Sa plecă la Cairo, cum ii dicu europenii, Masr-al-Káhira (victoriósă), cum ii dicu arabii, unde fu primitu de către viceregele nu numai cu solemnitate mare, ci si cu multa buna vointia. Dela Cairo archiducele nostru face caletorii diverse, spre a cunósce, cum facuse si augustulu seu parinte cu câțiva ani mai inainte, minunile naturei si ale artei antice, din câte se afla pe teritoriulu egipténu. Dupa scirile mai noue archiducele mersese in Egiptulu superioare până la Fayum, in a carui regiune se afla multime de fere selbatece, a caror venare se dice a fi foarte interesanta, daca nu ar fi totuodata si periculósă. De acolo inaltulu caletoriu se va întorce era la Cairo si de aci cu calea ferata va merge se vedă canalulu Suez, acea minune moderna, ce impreuna trei parti ale lunei pe apa, si va inainta până in marea ceealalta, apoi se va întorce totu pe apa la cetatea Damiett'a, de unde si va lua drumulu la Palestin'a.

— (Necrologu.) Capitulu greco-cath. de Oradea-Mare, in numele seu si alu consangeniloru respectivi, cu ánima doiósă anuntia adormirea in Domnulu a magnificulu si Reverendisimulu

Joanu Korháy,

prepositu capitulariu, abate de Prinó, vicariu generalu episcopescu, presiedinte alu tribunalului matrimonialu si alu esaminatoriului pto-sinodalu dicesanu si asessoru consistorialu, intrevenita dupa primirea

cu pietate a ss. sacramente ale moribundiloru, in urmarea unui morbu greu si indelungatu in 24 l. c. la 6 ore demânėti'a in anulu 72 alu vietiei si 44 alu preotiei sale.

Remasiile lui pamentesci, dupa celebrarea servitiului ritualu in biseric'a catedrale in 26 Febr. s'au asiediatu spre repaosu in cript'a numitei biserici.

Oradea-Mare, 24 Februaru 1881.

In eternu amintirea lui!

— (Inteligenti'a romana din Oradea mare) tinu in duminec'a trecuta o conferintia, in care d-lu avocatulu Nicolau Zigre inpartasi, că a primitu dela comitetulu espositiunii nationale din Sibiu o invitare de a luă initiati'a pentru formarea unui comitetu, care se lucredie, că si romanii din tinutulu Oradii se fia reprezentati la acea espositiune. Conferenti'a, salutandu cu bucuria initiati'a facuta, decise a formă unu comitetu spre acestu scopu; comitetulu se si alese in persoanele d-loru: Petru Bochisi, Josifu Erdeli, Petru Pantea, Vasile Palu, Joanu Popu, Petru Suciu, Silviu Rezeiu, Josifu Vulcanu si Nicolau Zigre. Comitetulu alesu, se constituí numai decatu, alegendu-se presiedinte Jositu Vulcanu, cassariu Nicolau Zigre, secretari Joanu Popu si Silviu Rezeiu. Primulu actu alu comitetului va fi unu apelu către publiculu romanu din tinutulu Oradii-mari, si se spera, că celu puçinu din unele ramuri comitetulu va putea tramite la Sibiu lucruri de valóre importanta.

(Dupa Familia.)

— (Avisu.) Concertulu „Reuniunei romane de cantari” din Sibiu, ficsatu pe 27 Februaru c. n. din cause neprevedute se amana pe astadi Mercuri 2 Martie c. n. 1881.

Biletele se voru estradá Mercuri, in dio'a concertului, dela 3—4 ore p. m. in localulu „Asociatiunei transilvane,” strad'a Cisnadiiei Nr. 7.

— (List'a I) a contribuitorilor pentru fondulu unei scóle romane de fete infintiande in Sibiu.

Cu ocaziunea balului arangiatu la 21 Febr. 1881 din partea damelor romane din Sibiu in favórea fondului unei scóle romane de fete in Sibiu, au incursu la cassa urmatórele contribuii peste pretiulu de intrare:

Dela dn'a M. Vlangali 5.—, dn'a Dr. Sentz —.50, Escel. Sa metropolitulu M. Romanulu 15.—, d. Fuchs 1.50, M. Cabdebo 1.50, A. Bechnitiu 2.—, F. Tr. Hamrodi 4.—, Dr. Aureliu Brote 10.—, P. Rosca 4.—, P. Cosma 6.50, J. Badila 3.—, E. Brote 6.—, d-siór'a Sabina Brote 4.—, d. Petruceanu 1.—, V. B. 4.—, N. Nasta 2.—, B. Pr. 1.—, V. Sill 5.—, Escel. sa F. M. L. de Goutta 5.—, d. P. Straulia 1.—, L. Glaser 2.—, Dr. D. Racuciu 3.—, Br. D. Ursu 9.—, V. Romanu 6.50, Dr. D. Barcianu 2.—, Gr. Mateiu 3.—, dn'a Constantia Barcianu 2.—, d. J. Russu 1.—, D. Cuntianu 1.—, Dr. J. Puscariu 4.—, L. Binder 3.—, J. Bologa 3.—, Dr. J. Moga 3.—, dn'a br. E. Pop 5.—, d. György István 4.—, N. Fratesiu 5.—, A. Bac 2.—, dsiór'a Mariti Dancasiu 2.—, d. Spreer 3.—, de Kreybig colon. 1.—, J. Popa 2.—, N. N. 3.—, G. Pap din Basesci 4.—, dn'a G. Pap din Basesci 5.—, dsiór'a Elena G. Pap din Basesci 5.—, d. J. Lurz 2.—, J. Macellariu 6.—, Dr. Domanowsky —.50, M. Lazar 2.50, Elek János —.50, Albert László —.50, Colon. Getz 1.—, A. Conradt 1.—, L. Bran de Lemény 2.—, Dr. N. Olariu 1.—, A. Vasilichi 1.—, G. Baritiu 1.32, J. G. Baritiu 1.—, M. Fleischer —.50, Petchescu 1.—, Gidofalvi 1.—, Sehmman 1.—, B. Harsianu 2.—, G. Kapp 4.—, A. Petculescu 2.—, dn'a A. Petculescu 2.—, d. Dr. Werner 1.—, C. Stezariu 3.—, Major Herzberg 2.—, J. Zacharia 1.—, J. Mutiu 9.—, Com. supr. F. Wächter 5.—, C. Popoviciu 1.—, G. Mateiu 1.—, J. Hannia 5.—, Archim. N. Popea 9.—, dn'a Maria Lebu 5.—. Sum'a 241 fl. 32 cr.

Cari contribuii maritimóse prin acesta se cutédia cu cea mai profunda multiamita.

Sibiu, 25 Februaru 1881.

Maria Cosma,
presiedinta interimale a reuniunei
femeilor romane din Sibiu, in
infintiare.)*

— (Diariile din Vien'a despre balulu datu de societatea academica „Romania juna” din Vien'a). Avenu inaintea

*) Sum'a intréga intrata până in 25 Febr. este 647 32 cr., spelele balului 316 fl. 71 cr., era venitu curatu 330 fl. 61 cr.

Red. Obs.

nóstra câteva diarie nemtiesci din Vien'a, facemu locu, pe câtu spatiu ne permite, la unele descrițiuni caracteristice, pe care le facu acelea despre acea manifestatiune a vietiei romanesci. Asia cetimu in „N. W. Tageblatt“ din 17 Februaru între altele:

„Chiaru si celu mai bunu mare-austriacu, celu mai declarat adversariu alu tendentieloru federalistice, n'are absolutu cu ce se se opuna unei desvoltari din ce in ce mai libere a nationalitatiloru, in sfer'a carnavalului; pentru-că pe acestu terenu acelu terminu de nationalitati „interesante“, care in sensu politicu se intrebuinteá cu unu aeru sarcasticu, se presentéa in sensulu celu mai genuinu si mai onorificu alu cuventului. Erá deci permis a salutá cu o viua placere considerabil'a marire a teritoriului romanescu de jucatu, precum s'a facutu ea in anulu acesta, prin stramutarea balului romanescu din sal'a dela „Grand-Hotel“ in marea sala a reuniunei de cantari, si arangiatorii balului romanescu potu fi felicitati din tóta ánim'a, cã incuragiati prin succesulu din carnevalurile trecute, s'au simtitu indemnati a isi dice cu multa firmitate. „Sal'a nóstra de balu trebue se fia mai mare.“ In modulu acesta distinsulu publicu, care au caracterisatu in totudeauna acestu balu, a potutu gustá cu tóta comoditatea placerile jocului si ale conversatiunei, éra privitorii au potutu trece intr'o revista fôrte multiamitória frumusetile romane si cele de origine din Vien'a in stralucitele toilete de provenientia din Vien'a si din Paris.

Dintre patronese au onoratu balulu cu presentia lor d-nele bar. M. Hye-Glunek nascuta Filisianu, Ed. Kanitz si Celestina de Opolzer; d-n'a Balacianu si d-n'a Matilda Dumba au lipsitu, fiindu plecate in caletoria, éra d-n'a Clariss'a de Lindheim fiindu bolnava. Unu cachet cu totulu particulariu castigá balulu prin presentia arhiepiscopului si mitropolitului Bucovinei si Dalmatiei, Dr. S. Morariu-Andreieviciu, membru alu camerei senioriloru, care venise insoțitu de capelanulu romanu de campania rever. d-nu Popoviciu si de cátra deputatulu professoru Mitrofanoviciu. Ce este dreptu, a fostu de lipsa o mare fortia de elocentia din partea comitetului, pentru de a induplecá pe inaltulu demnitaru bisericescu se primésca invitarea. Intre alte notabilitati s'au mai potutu vedé: membrulu camerei senioriloru bar. Vasilco, deputatii Kasoviciu, Piteiu, Zotta si br. Stírcea, d-lu Balacianu, mai departe diplomatulu persianu Artaky-bei insoțitu de unu industriariu persianu. Dintre somitatile indigene au fostu bar. Hofmann, siefulu de sectiune Lemayer, F. M. L. Tiller si altii. Precum s'a disu, astfelu de aspiratiuni nationale, potu fi primite cu tóta placerea; — spatiu destulu are teritoriulu carnavalului.“

Despre acelasiu balu „Deutsche Zeitung“ din 18 Febr. se exprima astfelu:

„Adeveratulu venediu niciodata n'a prea fostu forte in cunoscintie etnografice. Pentru elu erau unu ce misteriosu chiaru si locuitorii serbi din Banatu, cari, dinpreuna cu Romanii si cu alte neamuri, erau pentru densulu unu felu de forma intermediara dintre Unguri si Turci. Cu tôte acestea existau órecari distinctiuni in interiorulu acestei mari clase de ómeni, cam nederminatu si confusu circumscrise. Doue tipuri mai diferite unulu de altulu au fostu „negustorulu serbu“, si „bogatul boieru romanu“, a carui soția si ficia nu erau altfelu numite, de câtu „frumóse boieroaice“. Damele romane au trecut totudeauna de niste frumusetie extraordinarie, ceea ce au si fostu intr'adeveru. Tesaurulu de gratii corporale, precum si spirituale s'a transmisu curatu dela strabunele matróna asupra ficeloru si nepóteloru loru. Balulu romanu, tinutu la 15 c. in salónele reuniunii musicale, ne-au datu nenumarate dovedi vii in privinti'a acésta. De si póte se fi fostu unu contingentu órecare de frumóse vieneze puru sangu printre numeroásele romance, acésta inprejurare n'a adusu de siguru nici unu prejudiciu impressiunii generale a splendidei festivitati. Tipulu óchesiu a fostu amestecat cu celu balanu in modulu celu mai armonicu. Frumuseti'a feminina, toalete bogate si pline de gustu si multe reviere de briliante stralucite caracterisau balulu. Colane de margaritare si renduri de perle figurate concuau inpreuna intr'o lumina dulce, si de siguru nu se affá între ele nici o singura perla „falsa“. S'a dantiatu cu zelulu obicinuitu in Vien'a. Presidintele comitetului, d. Dr. St. Ciurcu, a deschisu balulu cu patrón'a baronessa Hye-Glunek in fruntea unei polonese. Au fostu de fatia si patrónele, dómnele Eduard Kanitz si Celestina Opolzer, pe candu dómnele Angelina de Balaceanu, Matilda Dumba si de Lindheim au fostu

inpedecate de-a veni. Dr. S. Morariu Andreievici arhiepiscopulu si mitropolitulu Bucovinei si alu Dalmatiei. Tóte dedicatiunile: „Versuri carpatine“, valsu dupa motive romane de Franz Mair. „Je pense à toi“, polca francesca de Ed. Strauss, „Ochi negri“, de E. Sutor, au produsu cea mai vie placere, precum si minunat'a decoratiune a salonului si programele mandre, ce reprezentau cornuri de abundantia pline cu bombóne alese.“ (Trad. dupa „Timpulu“.)

In fine cronicariulu diariului „Konst. Vorstadt-Zeitung“ dice, cã balulu romanescu a fostu nu unu balu de elita dupa siablóna, ci o festivitade de carnevalu asemenea celoru private ale cercuriloru superioare.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Urmatori'a epistola, primita dela Gratz capital'a Stiriei, merita se fia cunoscuta in cercurile mai intinse ale lectoriloru.

Gratz in Ianuariu 1881. Prea stimat domnule! Necesitatea unei portari corecte si cuviintóse in societate este recunoscuta de toti. Fôrte desu depinde noroculu si fericirea nóstra dela modulu cum ne portamu față de persón'a dela care voimu a cere vre-unu ajutoriu séu vreo protectiune. Deci dara portarea cuviintósa este necesaria pentru toti. Nici avuti'a, nici rangulu si nici betraneti'a nu ne potu dá dreptulu de a esí din marginile bunei-cuviintie. O portare cuviintósa se cere mai cu séma dela unu june fara positiie firma. O astfelu de portare ii ajuta se ajunga la scopulu doritu mai multu cá orice calitati destinse ce le aru posede. O astfelu de portare cuviintósa si-o póte omulu insusi numai prin experientia si prin conveniri cu persóne distinse; care lucruri unu june n'a avutu ocaziunea de ale exercitá si prin urmare nu'i este posibilu a se acomodá portarii recerute de bun'a-vointia.

Acestu adeveru a indemnatu pe autoru si editoriu a edá opuscululu „Cavalerulu“, in care sunt coprinse tóte regulele si recerintiele bunei-cuviintie, la ori-ce ocaziuni si sub ori-ce inpregiurari, spre es. cum se ne portamu fiindu invitati in vreo societate, cum se conversamu acolo, cum se ne portamu față de persóne cu védia, candu voimu a ne castigá spriginulu lor, asemenea cum se ne portamu față de dame etc.

Opuscululu susunumitu va aparea la finea lunei lui Februaru si va costá 1 fl. v. a. séu 2 lei 50 bani, fiindu socotita si tramitarea franco prin posta. Asia dara cine tramite sum'a susunumita, primesce opulu, fara a mai avé alte spese. La tramitarea baniloru e mai bine a se servi de asignatiune postala (Postanweisung), cã-ci vine fôrte effinu. Unde nu se afla, este bine a se tramite prin epistola recomandata.

Fiindu'mi cunoscuta adress'a d-vóstra si presupunendu, cã aveti norocirea a avé copii, mi-amu luat libertatea a ve tramite acésta insciintiare, rogandu-ve a recomandá opulu acesta in cerculu cunoscutiloru d-vóstra si mai cu séma junimei. Cine va ceti cu atentiune opulu, acela se fia siguru, cã in orice societate va fi bine primitu si va potea ajunge usioru dela ori-cine, ceea ce doresce. In sperantia cã veti binevoi a recomandá opulu susunumitu, aceloru cari voru a se portá corectu la ori-ce ocaziune, asteptu comandele d-vóstra numeroáse si me subscriu,

cu tóta stim'a
Paul Cieslar,
librariu-editoriu in Gratz (Austri'a).

Locu deschisu.*)

Homorodu, 20 Februaru 1881. Onorate domnule Redactore! In 30 Jan. a. c. Subscrisulu cá parochu alu acestei parochii gr-catolice asteptámu se cununu o parochia de miri de confessiuni mestecate, anume mirés'a gr. cat. din locu, éra mirele gr. orient. din Cohalmu. Pe la 11 óre a. m. a sositu mirele cu nuntasii sei si a pretinsu se'i dau contractulu sponsalitiu. Eu i'amu respunsu cã ilu voiu dá, numai se'mi aduca timbrulu legale, necesariu la acelu documentu.

Cu acésta mirele s'a dusu prin comuna, si'mi vine cu unu timbru vechiu, de celea cassate mai de curendu, altmintrelea si aplicatu odata, crediendu cã me voru seduce. Acelu timbru nu l'amu potutu acceptá, de unde s'a nascutu schimbare de vorbe.

Intru aceea lumea se adunase la s. biserica spre a vedé cununi'a. Mirele cu ai sei nu încetá insistendu cã se'i dau contractulu, fara cá se me pricepu spre ce scopu se pretindea. In urma cátra 2 óre p. m. me trezescu cu M. O. d-nu administratoru protopresbiteriale gr. or. alu tractului Cohalmu, carele se opresce cu sani'a inaintea s. biserici, a cuartirului meu si a miresei. — D-lu administratoru se facea a intrebá de caus'a acestei intardieri. Intr'unu tonu despoticu tramite dupa mine se esu afara. Eu nu am vrutu se esu din cuartirulu meu, respundiendu soliloru, cá se'i spuna, cã eu amu casa si sum gat'a a primí pe ori-cine, asia si pe M. O. d-sa; daca are ceva cu mine, se poftésca in casa. Vediendu óspele cã nu merge cu aroganti'a, fu silitu se'mi dea visita; me intrebá inse cu tonu ce voiesce se inpusa: Ce este acésta? Pentru-ce opacesci pe acesti ómeni? Si pentru-ce nu li se implinesce voi'a, cá se duca mirés'a din satulu ei necununata, cá se o cunune preotulu mirelui in Cohalmu? Eu i'am enaratu cele petrecute, pâna ce in urma i'amu dechiaratu, cã nice eu nu'i voiu cununa mai inainte de a'mi produce

*) Pentru articlii ce esu sub acésta rubrica, redactiunea nu ia nici-o raspundere asupra sa. Red.

mirele prescri'sa adeverintia despre implinitele vestiri din partea sa.

Vediendu d-lu óspe cã nu este modru a'si esecutá planurile, fu necesitatu a'mi dá pretins'a adeverintia, si asia indata am mersu in s. biserica si iam cununatu finii d-sale.

Nu potu trece cu vederea regretabil'a inpregiurare, cã m. o. d-nu administratoru in aroganti'a sa a inceputu se a'unce publice invective asupra unitiloru, cã tacsédia poporulu. Nu me voiu încercá se facu tabelle comparative între taxe stolarie (de patrafiru) ale atátoru confessiuni religioáse, in câte sunt despartiti locuitorii acestei tieri, ci me voiu margini aratandu, cã desu memoratulu d-nu administratoru, abstragendu dela taxarea credintiosiloru supusi jurisdictiunei sale, — nu s'a genatu a taxá si pe credintiosii gr.-catolici; proba 5 fl. v. a. luati pentru sine dela unu poporénu alu meu, dandu'i voia se'si ia in loculu muierii legiuite ori pe care alt'a, numai se o bodedie de servitóre.*)

Andreiu Boeriu,
parochu gr.-cat.

Post'a redactiunei.

— (Spre informatiune prealabile pentru mai multi domni corespondenti si abonati noi). Fiindu absolutu preste potiintia chiaru si redactiuniloru mari, bogate, cu venituri de sute de mii, din capitalele lumei, a dá respunsu separatu la fia-care prin posta, la una parte séu respundu, pe câtu suferé discretiunea, la calcaulu diariului, sau nici-decum. Noi acesti din provincii, cu mijlóce marginite, cu timpu si mai marginitu, pe langa cea mai ferbinte vointia de a satisfacé pe toti in particulariu, nici-decum nu ne potemu ajunge scopulu acesta; de aceea luamu si noi uneori refugiu la usulu introdusu de altii, a respunde pe scurtu prin diariu, ceea ce facemu si acuma.

— Academische Lesehalle in Czernovicz, 12 Febr. Dela noi mergu pe anu 43 exemplarie gratis si franco, 43×8 facu v. a. fl. 344. Credemu cã dela unu diariu micu acestu sacrificiu e de ajunsu, daca nu prea mare. Incai reuniunile, daca nu si bogate, inse numeroáse, ajutate din respectiv'a tiéra, se se arate si ele mai generóse cátra press'a romanésca.

— Kis-Sáros. Nu d-v., ci espeditiunea va patí. Erórea s'a coresu.

— Zernesci 22 Febr. Fii siguru, cã caus'a care dupa informatiunea venita este la ordinariate de acolo va ajunge si la procuroru. Cele publicate au fostu estrase din actu oficiale.

— Brasiovu 24 Jan. v. in caus'a bibliotecei. Preste 2 septemani, de acolo din locu, cu tóta placerea.

— Petrovosello (Banatu) „Transilvani'a“ este proprietatea Asociatiunei si nici-decum a redactorului; aceea se dá gratis numai la membrii asociatiunei; costa pe anulu intregu numai 2 fl. v. a. platiti inainte. Dictionariulu ungurescu-romanescu legatu, costa 3 fl. 50 cr. si se póte avé sau de-adreptulu de aici, séu prin librariile din Oraviti'a, Temisió'a, Lugosiu, Aradu etc.

— Cohalmu, 22 Febr. Vetí primí respunsu prin posta. Daca nu au patientia, potu se dea si preste unu procesu de pressa, care costa bani grei.

— Vien'a, 18 Febr. „In mediu de nópte.“ Bine voiesce a ceti legea de pressa din 1852 care mai domina pâna in dio'a de astadi in Transilvani'a, aplica-o la strofele 6 si 9, cá se vedi ce ai patí D-t'a si ce redactiunea.

*) Deteramu locu acestei corespondentie pe raspunderea d-lui auctoru alu ei. De altmentrea ea este totusi instructiva in acelu sensu, cã casulu de față este unulu din acelea nenumarate casuri mici, pentru care multime de clerici din câte doué confessiuni, ba si din una si aceeași, se sfasiie si se tragu unii pe altii in judecata. Red.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

25 Februaru st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru	fl. 6.80—7.80
Grâu, amestecat	1 „	„ 5.30—6.30
Secara	1 „	„ 5.50—5.80
Papusiou	1 „	„ 3.——3.40
Ordii	1 „	„ ——
Ovesu	1 „	„ 1.90—2.30
Cartofi	1 „	„ 1.60—2.—
Mazare	1 hectolitru	fl. 9.——10.—
Linie	1 „	„ 11.—12.—
Fasole	1 „	„ 5.——5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	„ 35.—36.—
Untura (unsóre topita)	50 „	„ 30—32½
Carne de vita	1 „	„ 44—46
Oua 10 de	„	„ —.25

Cursuri de Bacuresci in Lei noi (franci).

95 Februaru n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1864 convertite cu 6%	1.	95.— b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„	109.— „
Obligatiuni dominiali cu 8%	„	104.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„	103.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„	97½ „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„	102.— „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„	56.65 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„	100.90 „
Prioritati cu 8%	„	— „
Actiunile bancei Romani'a din 1869	„	290.— „
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„	200.— „
Romani'a, compania de ascur., din 1875 cu 8% act. (200 l.) platitu 100	„	75.— „
Rent'a romana din 1875	„	85.— „
Diverse:		
Argintu contra aur	„	101½
Bilete hipotecarie contra aur	„	101½
Florini val. austriaca	„	2.15 „

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Kraft.**